

एकाच ग्रामपंचायती अंतर्गत येणारी गावे/वाडी यांच्यासाठी स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक ग्रापापु-१००२/प्र.क्र. ५४२/पापु-०७,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १६ ऑगस्ट, २००२.

- वाचा.—(१) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक ग्रापापु-१०९९/प्र.क्र.३२८/पापु-०७, दिनांक २७ जुलै २०००.
(२) शासन निर्णय, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, क्रमांक ग्रापापु-१००१/प्र.क्र.१९०/पापु-०७, दिनांक ३ सप्टेंबर २००१.

शासन निर्णय

ग्रामीण पाणीपुरवठा कार्यक्रमासाठी संदर्भातील क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये सुधारित धोरण लागू करण्यात आले आहे. या सुधारित धोरणानुसार एखाद्या गावास/वाडीस पाणीपुरवठा योजना आवश्यक असल्यास, ते गाव/वाडी ज्या ग्रामपंचायती अंतर्गत अंतर्भूत आहे, त्या गावाच्या/वाडीच्या ग्रामसभेने तशी मागणी करणे संदर्भातील क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये आवश्यक करण्यात आले आहे.

२. अनेकदा एका ग्रामपंचायती अंतर्गत अनेक गावे किंवा वाड्या यांचा अंतर्भाव असतो. बरेचदा प्रत्येक गाव अथवा वाडी स्वतंत्र वस्ती स्वरूपात असून या गाव व वाड्यांमधील अंतरही बरेचसे असते. त्यामुळे काही देळा ग्रामपंचायतीस एकच पाणीपुरवठा योजना आर्थिक व व्यावहारिकदृष्ट्या कार्यान्वित करणे शक्य नसते. अशा परिस्थितीत, संबंधित गावाने अथवा वाडीने स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजनेची मागणी केल्यास व ती योजना आर्थिक, तांत्रिक व व्यावहारिकदृष्ट्या योग्य असल्यास, शासनाच्या सर्व निकषात बसत असल्यास, अशा वाडी/गावातील लाभार्थी लोकसहभागाची रक्कम भरणेस तयार असतील व योजनेची देखभाल दुरुस्ती करण्यासही तयार असतील, तर त्या गावास/वाडीस योजना देणे आवश्यक आहे.

३. परंतु, संदर्भातील क्रमांक २ येथील शासन निर्णयानुसार आता योजना निश्चित करून त्याची मागणी करण्याचे अधिकार ग्रामपंचायतीला (ग्रामसभेला) देण्यात आले असल्याने ग्रामपंचायत स्तरावर योजनेची मागणी ग्रामसभेत ठराव करून करावयाची आहे. तथापि, एखाद्या ग्रामपंचायती अंतर्गत येणा-या गावाची/वाडीची सर्व निकषात बसणारी ग्राह्य अशी मागणी बहुमताच्या जोरावर मुख्य गावातील लोकांनी अनान्य केल्यास संबंधित गावाने/वाडीने त्यांचे स्तरावर सर्व लाभार्थी कुटुंबांची सभा घेऊन मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्याकडे तसा प्रस्ताव परस्पर सादर करावा. असा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर त्याबाबतचा ग्रामसभेचा संपूर्ण निर्णय तपासून संबंधित गावाने/वाडीने केलेल्या योजनेसंदर्भातील प्रस्ताव तांत्रिक, आर्थिक व व्यावहारिकदृष्ट्या योग्य आहे किंवा कसे हे तपासून त्याबाबतचा आपला सविस्तर अहवाल मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी शासनास सादर करावा.

४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी सादर केलेला अहवाल व इतर सर्व अनुषंगिक बाबी तपासून या संदर्भात अंतिम निर्णय घेण्याचे अधिकार शासनास राहतील. शासनाने घेतलेला निर्णय ग्रामसभेवर व अशी मागणी करणाऱ्या गावावर/वाडीवर/वस्तीवर बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

बी. सी. खटुआ,
सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव,

(शा.न.मु.) व्हीए १३८८ (५०,०००-८-२००२)

मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव,
मा. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व),
मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,
विभागीय आयुक्त (सर्व),
सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई,
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
जिल्हाधिकारी (सर्व),
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व),
मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व),
प्रादेशिक मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व),
प्रादेशिक उप संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (सर्व),
जिल्हा पाणीपुरवठा अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व),
कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व),
कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व),
कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे, जिल्हा परिषद (सर्व),
उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद (सर्व),
उप अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा उप विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व),
जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, (सर्व),
तहसीलदार (सर्व),
गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती (सर्व),
ग्रामपंचायती (सर्व),
मंत्रालयातील सर्व विभाग,
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने,
निवडनस्ती, कार्यासन क्रमांक पापु-०७.